

TÜRKİYE-UMMAN INTERCONNECTED BUSINESS

17 Kasım 2020
Zoom Video Konferans Sistemi

TÜRKİYE-UMMAN INTERCONNECTED BUSINESS

17 Kasım 2020
Zoom Video Konferans Sistemi

Konuşmacılar

- ÜMİT KİLER
DEİK Türkiye-Umman İş Konseyi Başkanı
- HUSSAİN HATHİTH MAYOOF AL-BATAHARI
Umman Ticaret ve Sanayi Odası Dhofar Şubesi Başkanı
- SALİM ABDULLAH AL RAWAS
Umman-Türkiye İş Konseyi Başkanı
- DR. QASİM BIN MOHAMED BIN SALİM AL SALHİ
Umman Sultanlığı Ankara Büyükelçisi
- AYŞE SÖZEN USLUER
Türkiye Cumhuriyeti Muskat Büyükelçisi

Toplam Kayıt Sayısı: 50

TOPLANTI NOTU

Türkiye-Umman Interconnected Business Toplantısı, DEİK/Türkiye-Umman İş Konseyi ve Umman Ticaret ve Sanayi Odası Dhofar Şubesi iş birliğinde 17 Kasım 2020 tarihinde çevrimiçi olarak düzenlendi. DEİK Yönetim Kurulu Üyesi ve Türkiye Umman İş Konseyi Başkanı Sayın Ümit Kiler başkanlığında gerçekleştirilen toplantıya, T.C. Muskat Büyükelçisi Sayın Ayşe Sözen Usluer, Umman Sultanlığı Ankara Büyükelçisi Sayın Dr. Qasim bin Mohamed bin Salim Al Salhi, Umman-Türkiye İş Konseyi Başkanı Sayın Salim Abdullah Al Rawas ve Umman Ticaret ve Sanayi Odası Dhofar Şubesi Başkanı Sayın Hussain Hathith Mayoof Al-Batahari iştirak etti.

İnşaat ve inşaat malzemeleri sektörlerinde iki ülke firma temsilcilerinin bir araya geldiği toplantıda, Türkiye ve Umman iş birliğiyle bölgede daha geniş pazarlara erişilebileceği ele alınarak, ikili iş görüşmeleri gerçekleştirildi.

Seri halinde sektörel temelde düzenlenmeye devam edilmesi planlanan Türkiye-Umman Interconnected Business toplantı serisi belirli aralıklarla Türk ve Ummanlı firma temsilcilerini bir araya getirerek, iki ülke arasındaki ticaret ve yatırım hacmini arttırmayı hedeflemektedir.

ÜMİT KİLER

DEİK Türkiye-Ummann İş Konseyi Başkanı

Bu yıl ikincisini düzenlediğimiz Türkiye-Ummann Interconnected Business toplantısına hoş geldiniz. Sizleri DEİK/Türkiye-Ummann İş Konseyi adına selamlıyor, sağlıklı günler diliyorum. 14 Temmuz tarihinde düzenlediğimiz ilk çevrimiçi toplantıda İş Konseyi ve Umman'daki muhatap kuruluşumuz Umman Ticaret ve Sanayi Odası üyeleriyle bir araya gelmiş, gıda ve sağlık alanında iki sektörde iş insanlarımızı buluşturmştuk.

Seri halinde sektörel bazda devam ettirmek istediğimiz bu toplantılarda belirli aralıklarla Türk ve Ummanlı firma temsilcilerini bir araya getirerek, ülkelerimiz arasındaki ticaret ve yatırım hacmini arttırmayı hedefliyoruz. Gönül isterdi ki bu toplantıyı sanal bir ortamda yapmak yerine farklı koşullarda İstanbul'da veya Muskat'ta yapalım. Yine de, dünyaca yaşadığımız bu pandemi sürecinde günümüz teknolojisi sayesinde bu toplantıları internet üzerinden yapabiliyoruz. Umarım en yakın zamanda tekrar birlikte oluruz.

Konuşmama devam etmeden öncelikle karşı kanat Başkanımız Sayın Salim Abdullah Al Rawas'a ve Umman Ticaret ve Sanayi Odası Dhofar Şubesi Başkanı Sayın Huseyin Al-Batahari'ye gönülden teşekkürlerimi sunuyorum. Böylesine zor bir dönemde bizimle iletişim kanallarını sürekli açık tutarak ve iş birliğini sürdürerek bu toplantıların gerçekleşmesinde emek harcadılar. Ayrıca T.C. Muskat Büyükelçimiz Sayın Ayşe Sözen Usluer ve Umman'ın Ankara Büyükelçisi Sayın Qasim Al Salhi'ye katılımları ve iş dünyasına sağladıkları katkılar için şükranlarımı sunuyorum. İş Konseyi olarak, Türkiye-Ummann ticaret hacminin henüz yeterli seviyede olmadığını farkındayız. Pandemi süreci öncesindeki yükselişi de devam ettirmenin yollarını birlikte arayacağız.

Türkiye-Umman arasında ticaret rakamlarına baktığımızda 2018 yılında 422 milyon dolar seviyesinde olan ihracatımızın 2019'da yüzde 45 civarında artarak yaklaşık 614 milyon dolara ulaştığını görüyoruz. Ayrıca yine 2018 yılında 68 milyon dolara yaklaşan Umman'dan ithalatımız 2019 yılında iki buçuk kattan fazla artarak 179 milyon dolara kadar ulaştığını görüyoruz.

2020 yılına baktığımızda ise pandemi nedeniyle ilk 7 ayda bir önceki yıla göre Umman ile dış ticaretimizde azalma meydana gelmiş; ancak edindiğimiz verilere göre Ağustos ve Eylül aylarındaki dış ticaret hacmimizin geçen yılın aynı dönemine göre arttığını görüyoruz. 2019 yılının Eylül ayında 49 milyon dolaylarında olan ihracatımız bu yılın Eylül ayında 99 milyon doları bulmuş görünüyor. Aynı şekilde Eylül ayında ithalatımızın da bir önceki yıla göre 11 milyon dolardan 17 milyon dolara kadar yükseldiğini gözlemliyoruz.

Tüm dünya olarak, sarsıcı ve yeni bir salgını hepimiz tecrübe ediyoruz. Covid-19 salgını ve sonrasında, dünyanın ve hayatımızdaki birçok unsurun eskisi gibi olmayacağı; ekonomik, ticari ve siyasi ilişkilerde birçok başlığın yeniden teşekkül edeceği görülüyor. Bu sürecin beraberinde zorlukları getirdiği gibi yeni iş birliği fırsatları ve alanları getirdiğini düşünüyoruz. Türkiye bu süreçte başarılı bir imtihan veriyor ve özellikle sağlık alanında yerli üretime öncelik vererek yeni girişimlerde bulunuyor. Sağlık turizmi, medikal malzeme ve ilaç tedariki gibi alanlarda Umman açısından önemli alanlar mevcut.

Umman'ın bu süreçte başarılı bir kriz yönetimi gerçekleştirdiğini görüyoruz. Umman'daki bütçe açığının önemli ölçüde küçüldüğünü ve Umman'ın kendini başarılı bir şekilde yapılandırıldığını farkındayız. Bizler de Türk iş dünyası olarak, bu yeni döneme dost ülkemiz Umman'ın iş dünyasıyla birlikte ayak uydurmak istiyoruz. Umman, Asya ve Afrika Ülkeleri arasında bir geçiş noktası olması nedeniyle Arap yarımadasında stratejik bir konuma sahip.

Ekonomik ilişkilerimizin daha da güçlenmesi açısından önem taşıyan birçok husus var. Umman devleti ekonominin çeşitlendirilmesi ve altyapının güçlendirilmesi için birçok büyük çaplı turizm, balıkçılık, madencilik, sanayi, elektrik ve su, karayolları, savunma ve havaalanları projeleri başlatmıştı. Türk firmalarının özellikle müteahhitlik ve inşaat alanında Umman'da işleri mevcut. Bu yatırımların çeşitlendirilmesi ekonomik ilişkilerimiz açısından büyük önem taşıyor.

Umman'ın Arap Ülkeleri Serbest Ticaret Bölgesi (GAFTA) üyesi ve aynı zamanda ABD ile Serbest Ticaret Anlaşması olması ülkeyi avantajlı konuma getiriyor. Türk iş dünyamızın bu durumu değerlendireceğini umuyorum. Umman'daki ihtiyaçlar doğrultusunda Türkiye'de üretilen birçok ürün ve malzemenin Umman'a ihracatı için birçok potansiyel mevcut. Yapı malzemeleri, elektrikli makinalar, demir-çelik, plastikler, kimyasallar, mobilya ve halı sektörlerinde önemli fırsatlar mevcut.

Ayrıca yaşadığımız pandemi dönemi de sağlık alanında iş birliğinin ne kadar önemli olduğunu gösterdi. Hiç kuşkusuz Türkiye'nin bu anlamda hem sağlık amaçlı turizm hem de medikal malzemeler noktasında Umman ile iş birliğini güçlendirebileceği alanlar mevcut.

Bizler DEİK ve 2006 yılında kurulan Türkiye-Umman İş Konseyi olarak, bu hedefleri ve idealleri gerçekleştirmek için çabalarımızı sürdürüyoruz. Her alanda iş birliklerini artırma gayreti içinde olan iki dost ülke olarak, başka etkinlik ve toplantılarda da buluşmayı diliyorum. Katılan ve toplantıda emeği geçen herkese teşekkür ediyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

HUSSAIN HATHITH MAYOOF AL-BATAHARI

Umman Ticaret ve Sanayi Odası
Dhofar Şubesi Başkanı

Umman Ticaret ve Sanayi Odası olarak, farklı dost ülkelerdeki iş insanları ile verimli ve devamlı toplantılar yapmaya ve iletişim kanalları kurmaya ihtimam gösteriyoruz. Dhofar Şubesi olarak da iş insanlarımıza her türlü desteği vermek sorunlara çözümler üretmek için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Türkiye ve Umman arasındaki dış ticaret sürekli büyüme eğilimi gösteriyor. 2018 ve 2019 yıllarına bakıldığında iki ülke arasındaki ticareti yüzde 50 oranında arttığını görüyoruz. Umman Ticaret ve Sanayi Odası Dhofar Şubesi olarak, iş insanlarımız tarafından gelecek her türlü öneriye açık olduğumuzu belirtmek istiyorum. Bugün toplantı ile iki ülke özel sektör temsilcilerinin iş birliğine ve iki ülke arasındaki yatırımların artmasına ve çeşitlenmesine katkı sunmayı hedefliyoruz. İş insanlarımıza bu toplantıya katılımlarından ötürü içten teşekkür ediyor, verimli bir toplantı olmasını temenni ediyorum.

SALİM ABDULLAH AL RAWAS

Umman-Türkiye İş Konseyi Başkanı

Türkiye ve Umman arasında ekonomik iş birliğini pekiştirmeye yönelik Türkiye-Umman Ortak İş Konseyi çatısı altında düzenlediğimiz bu toplantıya katılımları için tüm taraflara ve iş insanlarımıza teşekkür ediyorum. Hiç kuşkusuz her toplantıda ortaya çıkan farklı olanaklar ve faydalar var. Bu toplantıda da birbirimizi daha fazla tanıma fırsatını yakalıyoruz. Bu da ticari, ekonomik ve yatırım açısından iki ülke arasında ilişkilerin gelişmesine olanak sağlıyor. Bundan önceki faaliyetlerimizde hem Türkiye’de hem de Umman Sultanlığında bir araya geldik. Şimdi ise küresel pandemi süreci nedeniyle bu toplantıları çevrimiçi video konferans yoluyla icra ediyoruz. Bu durum ikili ilişkilerimizi başarılı bir şekilde geliştirmeye yönelik azim ve kararlılığımızı ortaya koyuyor.

Umman Sultanlığının konumu itibariyle çok önemli olduğunu her zaman vurguluyoruz. Bu kapsamda öne çıkan üç stratejik bölge bulunuyor. Bunlar içinde liman ve havayolu barındıran Sohar Sanayi Bölgesi, Özel Doqm Ekonomik Bölgesi ve son olarak Salalah limanına da yakın bulunan Salah Serbest Bölgesidir. Bu toplantımızı Umman Ticaret ve Sanayi Bölgesi Dhofar Şubesinin destekleriyle düzenledik. Dhofar Bölgesi içinde bir ticaret ve hizmet merkezi olan Salalah Serbest Bölgesini de barındırıyor. Bu alan özel binaları, limanı ve sunduğu teşvikler ile yatırımcılara birçok önemli fırsat sunuyor. Türk tarafındaki dostlarımızı Umman Sultanlığında bulunan tüm olanaklardan yararlanmaya davet ediyorum. Özellikle liman yoluyla ithalatın kolay şekilde yapıldığı bu alanda Türk yatırımcılar fayda sağlayabilir. Dhofar bölgesindeki dostlarımızdan bölgeyi daha çok tanıtmalarını ve bu toplantının verimli iş birlikleri ve ortaklıkların başlamasına vesile olmasını diliyorum. Söz konusu bölgenin aynı zamanda Yemen ile sınır komşusu olması ve deniz sınırlarında Yemen ile ortak bir serbest bölge bulunması Yemen pazarına erişim noktasında da önemli fırsatlar sunuyor. Tüm katılımcılarımıza zaman ayırdıkları için teşekkürlerimi sunar verimli bir toplantı olmasını dilerim.

DR. QASİM BİN MOHAMED BİN SALİM AL SALHİ

Umman Sultanlığı Ankara Büyükelçisi

Bugün sizlerle birlikte olmaktan büyük memnuniyet duyuyorum. Umman Sultanlığının 50. Milli Gün kutlamanın eşiğine gelmişken her yıl olduğu gibi kutlamalarımız bize merhum Sultan Qaboos bin Said'in modern Umman devletini inşasındaki azmi hatırlatıyor. Bu kutlu yola Sultan Haytham bin Tariq'in liderliğinde ciddiyetle ve görev bilinciyle devam ediyoruz.

Umman-Türkiye ilişkileri ekonomik ve yatırım bakımından özel bir ivme sergiliyor. Bu durum iki ülke liderlerinin çok yakın siyasi ilişkileri ortak çıkarlara yönelik iş birliği projelerine dönüştürmek için kararlılığından ortaya çıkıyor. Bundan hareketle, iki ülke özel sektör temsilcilerini ikili ilişkileri ortak yatırımları geliştirerek üst boyutlara taşımaya davet ediyorum. Teknoloji, sanayi, finans, turizm gibi birçok alanda iş birliği ve bilgi paylaşımı imkânları bulunuyor. İkili buluşmaları yoğunlaştırıp karşılıklı ziyaretleri artırmak iki ülkedeki yatırım olanakları ve teşvikler hakkında bilgi ve deneyimin artmasına yol açacaktır. Yenilenebilir enerji, gıda, petrokimya ve sağlık alanlarında birçok ortaklık alanı bulunuyor.

Türkiye-Umman ilişkileri kardeşlik ve karşılıklı anlayış gibi sağlam temellere dayanıyor. Bu buluşma ülkelerimiz arasında daha fazla ortak çalışma alanına vesile olarak ekonomilerimize hizmet edecektir. Türk yatırımcıları Umman'ın bulunduğu stratejik konumda yararlanmaya davet ediyorum. Yatırım için Doqm Özel Bölgesi, Salalah'daki sanayi bölgelerinde ve Sohar'da sunulan hizmet ve olanaklardan istifade edebilirsiniz. Bu toplantıların ortak çıkar ve hedeflere hizmet eden başarılı ve verimli iş birlikleri ve yatırımlara temel sağlamasını temenni ediyorum.

AYŞE SÖZEN USLUER

T.C. Muskat Büyükelçisi

Türkiye ile Umman arasında gerçekleştirilen, Dhofar bölgesi firmaları ile firmalarımızı bir araya getirmeyi hedefleyen bu toplantıya hepimiz hoş geldiniz. Mevcut salgın ortamı sebebiyle yüz yüze gerçekleştiremediğimiz; ancak yine de bir araya gelmeyi başıarabildiğimiz bu toplantı, 14 Temmuz tarihinde yine DEİK tarafından gerçekleştirilen, gıda ve sağlık alanlarında gerçekleştirdiğimiz sektörel toplantıların devamı niteliğini taşıyor. Bu kapsamda bugün, inşaat ve gıda firmalarımızı bir araya getirecek; firmalarımızın birbirlerini tanımaları ve her iki ülkedeki iş birliği fırsatlarını daha yakından görmelerini sağlayacağız.

Sözlerime Umman Ticaret ve Sanayi Odası'nın Salalah şubesine teşekkür ederek başlamak istiyorum. Ülkemize ve Türk ürünlerine gösterdikleri ilgiden çok mutluyuz. Başta DEİK olmak üzere iş insanlarımıza da bu ilgiyi karşılıksız bırakmadıkları için teşekkürlerimi sunuyorum. Dhofar Vilayeti ve Salalah Umman'ın çok kıymetli bir bölgesi ve burada Türk iş insanlarımız için önemli fırsatlar bulunduğuna inanıyorum. Türkiye ile Umman arasında ticari ilişkiler, güçlü bir ivme sergiliyor. 2016 yılından bu yana katlanarak süren ticaret, her ne kadar bu yıl küresel salgından etkilenmiş olsa da, önümüzdeki yıl göstereceği artış performansında bu toplantının da katkıları olacağına inanıyorum.

Gıda sektöründe faaliyet gösteren firmalarımız da salgının başından bu yana gerek ülke içinde, gerek ihracat yaptığımız ülkelerle bulunan tedarik zincirinin kırılmaması ve üretimde aksaklıklar yaşanmaması için kıymetli önlemler aldı. Türkiye'nin bu konuda yetkinliği, gıda sektöründeki yaş-meyve sebze gibi bazı alanlarda ihracatımızın önceki yıllara göre artış göstermesini de sağladı. Meyve-sebzede geçtiğimiz yıla kıyasla ilk dokuz aylık ihracatımızda %25 artış sağladık. Diğer bir deyiş ile dünyanın tarımsal merkezi olarak üstlendiğimiz rolü daha

da büyük bir şevkle omuzladık. Yıllık 50 milyon tonu aşan tarım üretimimiz ile 142 ülkeye ihracat gerçekleştiriyoruz. Ocak-Ekim döneminde 2 milyar dolarlık yaş meyve-sebze ihracatı gerçekleştirdik. Ayrıca un ve bulgur başta olmak üzere, 650 farklı üründe dünyanın ihtiyacını karşılıyoruz. Modern üretim tesislerinde işlediğimiz helva ve lokum gibi geleneksel gıda ürünlerini yine Umman'da dâhil olmak üzere 185 ülkedeki tüketicilerle buluşturuyoruz. Bu kapsamda, Dhofarlı firmaları Türk üreticilerle birebir görüşmelerde bulunmak üzere bir araya getireceğiz. Her ne kadar bugün burada önemli iş birliklerine imza atılacağından emin olsam da 23 Kasım'da başlayacak olan "The Fource" etkinliğine de hepimizi davet etmek isterim. The Fource sanal gıda fuarı ile dünyanın dört bir yanındaki gıda sektörü paydaşlarına erişim sağlayan, yeni nesil bilgi, ticaret ve uluslararası gıda sektörünün en kapsamlı dijital kaynağı sağlamayı hedefliyoruz.

Bugün üzerinde duracağımız bir diğer sektör ise inşaat olacak. İkili ilişkilerin gelişmesinde, Umman'da altyapı projelerini üstlenen kıymetli inşaat firmalarımızın etkisi de yadsınamaz. Firmalarımızın Umman'da üstlendikleri projeler, 7 milyar doları aşmış durumdadır. Ülkenin ilk tüneli ve ayrıca Körfez bölgesinin en yüksek dengeli konsol köprüsü üzerinde, bir Türk firmasının imzası vardır. Benzer şekilde yakın zamanda bir baraj projesinin de alt yükleniciliğini yine bir Türk firması üstlenmiştir.

Türk müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörü, yurt dışına açıldığı 1972'den bugüne kadar muazzam büyüme rakamları kaydeden ve yakın coğrafyasında haklı bir itibar kazanmış olup, Ekim ayı sonuna kadar 127 ülkede 411,8 milyar dolar değerinde 10.338 proje üstlenmiş bulunmaktadır. Sektör pek çok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de hizmet ve mal ihracatı itibarıyla sürdürülebilir büyüme açısından lokomotif rol üstlenmiştir. Bugün yuvarlak masa formatında açılış oturumunun ardından bir araya geleceğiniz firmalarımız, Türkiye'nin hizmet ihracatının hâlihazırda en olgunlaşmış, en rekabetçi ve en kapsamlı sektör temsilcileri olacaktır.

Bugün Umman'da faaliyet gösteren yerel firmalarla bir araya gelecek firmalarımızın, ikili ticari ilişkilerde faydalı ve verimli bağlantılar kuracaklarından eminim. Nitekim geride bıraktığımız ilk dokuz ayda, 309 milyonu ihracat, 235 milyonu ithalat olmak üzere Türkiye, Umman ile ikili ticarete 550 milyon dolara yaklaşan bir hacim yakalamayı başardı. Bizim hedefimiz, kazan-kazan ilkesi üzerine kurulu bir ticaret yapmak ve ticari ilişkilerimizi uzun vadede karşılıklı yatırımlara dönüştürebilmektir. Bugün gerçekleşecek etkinlik ile her iki ülke arasında yeni ticaret ve yatırım fırsatlarının doğması için önemli adımlar atılacağı kanaatindeyim.

Bu toplantının her iki sektör için de çok kıymetli fırsatlara vesile olacağına güvenimiz tamdır. Sözlerimi tamamlamadan önce bir kez daha toplantının organizasyonunda emeği geçenlere katkıları için, sizlere de toplantıya katılımınız için teşekkür etmek isterim.

TÜRKİYE-UMMAN INTERCONNECTED BUSINESS

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

CANER ÇOLAK

Genel Sekreter

BARIŞ ÇUVALCI

Genel Sekreter Yardımcısı

AZİZ TOPRAK

Bölge Direktör Vekili

Tel: + 90 212 339 50 29

e-mail: atoprak@deik.org.tr;

odokorfezbolgesi@deik.org.tr

MUHAMMED AMMASH

İş Konseyi Koordinatörü

Tel: + 90 212 339 50 43

e-mail: mammash@deik.org.tr;

odokorfezbolgesi@deik.org.tr

**Semineri izlemek için lütfen
tıklayınız.**

**DEİK üyeliği için lütfen
tıklayınız.**

